

[Johan Philipsen]

redømme i landets territorium, uanset graden af vor sympati eller antipati over for disse regeringer, og dette er sket, uanset om det drejer sig om demokratier af forskellig grad eller egentlige diktaturer. Det er min og venstres opfattelse, at dette er en fornuftig regel, og at den er administrerbar.

Hvorledes overføres disse synspunkter nu på dagens Rhodesia eller Zimbabwe? Vor viden om de afholdte valg er i dette øjeblik trods udenrigsministerens oplysninger efter min opfattelse ikke fyldestgørende, selv om den efter forholdene store valgdeltagelse selvfølgelig må gøre et stærkt indtryk. Rhodesia er stadig folkeretligt en engelsk koloni. Endvidere deltager Danmark i FN-aktioner imod landet, og det er efter venstres opfattelse en nødvendighed, at en afklaring af de nævnte tre forhold kommer til stede, inden vi tager stilling til, om vi officielt bør anerkende det nye flertalsstyre.

Så er det vel endvidere betydningsfuldt, at en løsning udformes sådan, at det sker i en vis forståelse med en række afrikanske lande, således at konflikten i selve Rhodesia ikke udvides gennem indblanding udefra, for vi kan ikke se væk fra, at noget sådant kunne gøre konflikten international, med alt hvad deraf følger.

Den hvide del af befolkningen i Rhodesia har en betydelig overrepræsentation i det nyvalgte parlament, men dette er formodentlig og forhåbentlig ikke en varig foreteelse. Det væsentlige er efter min mening, at den sorte del af befolkningen nu har flertal i parlamentet og danner hovedstammen i regeringen. Det er for mig endvidere meget væsentligt, at overgangen finder sted under vilkår, hvor våben ikke kommer i brug, og hvor samfundet bevares nogenlunde funktionsdueligt og dermed også sikrer den væsentlige faktor for den sorte befolknings fremtidige levestandard.

Men for at konkludere må det efter venstres opfattelse være således, at de tre faktorer, jeg har nævnt: afklaring af det faktiske herredømme i landet, afklaring af briternes stilling og afklaring om, hvorvidt FNs sanktioner skal fortsætte, vil være nødvendige, inden Danmark tager en anden stilling til et rent Rhodesia-Zimbabwe.

Udenrigsministeren udtalte i indledningen af sin tale en forståelse for det initiativ, der er taget af de tre partier, der har rejst denne forespørgsel. Jeg synes selvfølgelig, at udenrigsministeren har ganske ret i, at det er naturligt at få en drøftelse af det, der er sket i Rhodesia i forbindelse med det valg, der er foretaget. Det er da også sket på et tidligere tidspunkt: umiddelbart efter valget havde vi et møde i det udenrigspolitiske nævn, hvor sagen naturligt blev fremdraget, og hvor vi gjorde vores synspunkter gældende. Så kan man selvfølgelig spørge: hvorfor ikke lade det blive dér? Er det så nødvendigt at tage det frem i en særlig debat? Ja, det er det altså, for som bekendt er forhandlingerne i det udenrigspolitiske nævn hemmelige. Det er noget, vi alle ønsker at respektere og skal respektere, og hvis man vil have synspunkterne frem til en drøftelse, som også offentligheden, der har vist interesse for denne sag, kan følge med i, er det derfor nødvendigt at tage sagen frem her i salen.

Men jeg har med disse bemærkninger også gerne villet pointere, at det er sagen Rhodesia, valget og det, valget kan føre til, vi ønsker at drøfte; altså et konkret emne. Der er ikke tale om en politisk aktion, der har til formål at hindre det udenrigspolitiske samarbejde, som vi heldigvis har i denne sal. Det ønsker vi at opretholde, men dette, at vi har et bredt udenrigspolitisk samarbejde, bør selvfølgelig ikke forhindre, at de partier, der har den opfattelse, at der skal ske en ændring i den politik, der er ført hidtil, gør den gældende, selv om man samtidig respekterer den almindelige enighed.

Jeg synes nok, hr. Lasse Budtz i sin tale bevægede sig en hel del uden for, hvad der er naturligt i forbindelse med en drøftelse af denne konkrete sag, idet han bevægede sig ind på Afrikapolitikken og bebrejdede os andre, at vi nærmest ville skabe kommunister. Det er selvfølgelig ganske urimeligt at fremsætte en sådan påstand i forbindelse med noget, der vedrører en fremgangsmåde over for et land, hvor jeg mener det helt afgørende er dette: vil vi vise, at vi respekterer demokratiske afgørelser? Vil vi vise, at vi har et ønske om at hævde retfærdigheden? Det er jo disse to synspunkter, der er det helt afgørende i forbindelse med Rhodesiasagen.

Vi har her en mulighed for at vise, hvad det er, vi foretrækker over for udviklingen i

Ninn-Hansen (KF):